

Resurse educaționale pentru profesori într-o școală nouă

Proiectul „Resurse educaționale pentru profesori într-o școală nouă” este fundamentat pe prevederile Metodologiei privind formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar OM 5561/201, completată prin OMECS 5439/2015, a creat un cadru de aplicare a competențelor transversale la nivelul învățământului preuniversitar prin proiectarea de activități trans/crosscurriculare care vizează abilități sociale, artistice, sportive etc. prin intermediul strategiilor specifice educației nonformale, în cadrul grupurilor de lucru/sesiunilor de formare. Scopul proiectului „Resurse educaționale pentru profesori într-o școală nouă” este realizarea unor activități educaționale în spațiul nonformal cu caracter trans/crosscurricular.

Proiectul are la bază prevederile referitoare la dezvoltarea profesională din Legea Educației nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții, precum și curriculumul pentru învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal.

Activitățile educative trans/crosscurriculare conduc la formarea de competențe transversale de dezvoltare profesională și personală, care vor fi exersate în cadrul activităților instructiv-educative/CDS/activităților extracurriculare. Cadrele didactice au ca responsabilitate dezvoltarea unor astfel de competențe dintr-o dublă ipostază: cea de pedagog, care le solicită achiziții actualizate și integrabile în contexte cât mai diverse, și cea de facilitator, care le obligă să transfere competențele transversale către elevi, necesare acestora pentru integrarea în viața reală.

Abordarea de tip trans/crosscurricular tinde către o fuziune a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor specifice diferitelor discipline, contribuie la descoperirea unor noi câmpuri de investigație, la conceperea unor noi programe de studiu. Această abordare este centrată pe „viața reală”, pe probleme importante preluate din viața cotidiană a oamenilor. Considerându-se că deschide calea către atingerea unui nivel superior al cunoașterii, transdisciplinaritatea a fost ridicată la rangul de „noua viziune asupra lumii”, fiind capabilă să conducă la înțelegerea și soluționarea multiplelor probleme complexe și provocări ale lumii actuale.

Dezvoltarea competențelor transversale prin abordări trans/crosscurriculare reprezintă un aspect foarte important în evoluția profesională a unui cadru didactic adaptat realităților sociale din zilele noastre. Utilizarea strategiilor trans/crosscurriculare în abordarea curriculumului școlar are ca scop principal abilitarea cadrelor didactice pentru susținerea unor activități integrative, inovative și motivante pentru elevi.

Referitor la activitățile proiectului, coordonatorul proiectului, prof. Ioana Cosma, consideră că proiectul a avut un caracter inovator prin facilitarea schimbului de bune practici prin participarea la atelierul/sesiunile de lucru, profesorii care au făcut parte din grupul-țintă având oportunitatea atât de a învăța împreună, unii de la ceilalți (peer learning), de a se evalua reciproc (peer review), cât și de a colabora pentru identificarea unor soluții la probleme comune din viața școlii și elaborarea unor instrumente utile pentru activitatea la clasă. Cadrele didactice participante la activitățile organizate în spații nonformale și-au împărtășit valori personale, experiențe profesionale și, în egală măsură, și-au dezvoltat abilități interpersonale și de comunicare atât în cadrul sesiunilor de formare/grupurilor de lucru, cât și în afara acestora.

Atelier 1 – Resurse educaționale utilizate în cadrul activităților integrate la nivel preșcolar

„Am accentuat necesitatea folosirii la grupă a activităților de tip integrat, deoarece acest lucru presupune abordarea holistică a realității, printr-un demers în care granițele dintre categoriile și tipurile de activități dispar, se topesc într-un scenariu unitar, a cărui temă se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe, în diferite medii (nu numai în școală) și cu diferite mijloace.”

Atelier 2 – Resurse educaționale trans/crosscurriculare utilizate în învățământul primar

„Cu toții, formatori și formabili, am trăit experiențe de învățare care pot fi incluse într-o colecție de practici educaționale atractive și

eficiente, capabile să crească interesul elevilor pentru școală, în general, și, în special, pentru construirea propriei învățări. Activitățile propuse ne-au reamintit că învățarea se poate produce nu doar citind și memorând informații într-o sală de clasă, ci, mult mai plăcut și util – valorificând resurse pe care natura ni le oferă cu generozitate, în orice anotimp, indiferent de locul unde este situată școala. Mediul natural, în care putem găsi atâtea elemente necesare unei vieți sănătoase – pământ, aer, apă, soare și mișcare –, a constituit cadrul în care ne-am organizat și desfășurat cea mai mare parte a activităților proiectului. Jocul a fost formula magică a implicării tuturor participanților la realizarea obiectivelor acestui proiect. Indiferent de vârstă, ne-am simțit din nou copii, dornici să relaționăm, să descoperim lucruri noi despre sine și despre cei cu care lucrăm, să ne bucurăm de zâmbetul unui coleg, al unei brândușe de toamnă sau al soarelui care îmbrățișează prietenos munții Predealului.”

Atelier 3 – Resurse educaționale trans/crosscurriculare utilizate în învățământul gimnazial

25 de lucruri despre viață pe care nu le-am cunoscut la timpul potrivit și pe care școala nu mi le-a relevat

„Scopul activității a fost acela de a semnala că școala trebuie să formeze copilul pentru a face față realității, în acest sens doar formarea de competențe academice nu este de ajuns, iar abordările integrate, transdisciplinare sau transcurriculare trebuie să se axeze în principal pe formarea de deprinderi de bună conviețuire, cu tine însuși, cu cei din jurul tău, cu mediul.

Socrate, neștiutorul

Socrate, considerat ca fiind unul dintre fondatorii filozofiei occidentale, a fost numit odată, de către Oracolul din Delphi, cel mai înțelept om de pe pământ. Atunci când filozoful a auzit că oracolul a făcut respectivul comentariu, ar fi afirmat că ce se spune despre el este total în opoziție cu ce crede el despre sine. Pentru a-și susține punctul de vedere, a spus:

„Eu știu un singur lucru, acela că nu știu nimic.”

Cum se poate ca cel mai inteligent om de pe pământ să nu știe nimic?

Sunt un idealist, dar ce simplu ar fi să ne oprim din alergarea de unul singur și să începem să alergăm în echipă. Ce educație utilă am crea dacă înlocuim competiția cu mai corecta colaborare?! Ce încredere am da copilului dacă nu propria disciplină (în sensul curriculumului), ci educația ar fi regina profesorului!

Bine, bine, veți spune, dar cum?

Vaș spune, dar... eu știu un singur lucru, acela că nu știu nimic.

Însă împreună am putea afla!”

Atelier 4 – Resurse educaționale trans/crosscurriculare utilizate în învățământul liceal

„Poveste despre o echipă de vis...”

A fost odată ca niciodată, în inima pădurii, aproape de cer... în zile cu soare aranjate în calendar ca o oază de căldură într-un tărâm frigos...

A fost odată, o unică și irepetabilă dată, o echipă minunată de adevărați experți în ale educației care și-au dorit să lucreze împreună

pentru copiii care sunt și mai ales pentru copiii care vor veni... Au venit din toate colțurile Bucureștiului, entuziaști și veseli, maturi și echilibrați.

Ne-am întâlnit, am lucrat împreună, am împărtășit unii din experiența celorlalți, am căutat idei inovatoare, ne-am amuzat, am cântat... într-un cuvânt: **am trăit!**”

Atelier 5 – Resurse educaționale suport pentru activitățile trans/crosscurriculare

Informaticieni – documentariști – bibliotecari au format un grup aparte în cadrul proiectului „Resurse educaționale pentru profesori într-o școală nouă” și ei au redactat revista asociată activităților desfășurate în cadrul proiectului și din acest motiv și-au ales „Spionii” ca poreclă.

Ei au fost elementul-resursă în proiect și au evidențiat importanța dezbaterilor privind resursele educaționale necesare cadrelor didactice, la fel ca și în procesul de formare a elevilor din unitățile școlare, unde în primul plan este elevul îndrumat de profesorii săi, iar în planul secund se găsesc informaticienii, documentariștii, bibliotecarii, care asigură resursele educaționale necesare desfășurării activităților la clasă.

Revista a pus în evidență la toate cele șase grupe de studiu faptul că au fost descoperite lucruri noi care se pot aplica la clasă și/sau la cabinetul de consiliere școlară, totul având în fundal buna dispoziție, buna organizare, dar și legarea de prietenii și colaborări viitoare. Feedbackul înregistrat de „spionii” a fost unul foarte bun, și anume că activitățile au fost antrenante, atractive și distractive.

Atelier 6 – Resurse educaționale trans/crosscurriculare utilizate în activitățile de consiliere școlară

Activitatea de consiliere școlară este, prin ea însăși, o activitate de tip integrat.

Indiferent de tematica abordată (autocunoaștere, intercunoaștere, relaționare, comunicare, dezvoltare emoțională, educație pentru sănătate, consiliere în carieră etc.), activitățile de consiliere utilizează, pe lângă tehnicile și procedeele specifice, strategii din alte discipline: Comunicare în limba română, Matematică, Biologie, Educație/Cultură civică, Istorie etc.

În cadrul proiectului am implicat participanții în activități în care să experimenteze stări și emoții, să reflecteze, să desprindă și să decodifice mesaje pe care elevul le transmite.

În activitățile propuse am pornit de la problemele semnificative ale lumii reale, cu relevanță pentru viața de zi cu zi, și de la nevoile de învățare ale elevilor în contextul lumii de azi.

Marilena HUIU, Silvia BORȚEANU,
Iliana DUMITRESCU, Gabriel VRÎNCEANU,
Gabriela ȘUBĂ, Iuliana STANA,
Florica PARAGINĂ, Gabriela BĂRBULESCU
Coordonator Ioana COSMA,
Casa Corpului Didactic, București